

MILJØFELL

ELLER

MILJØRETT

Har vi rettigheter til et miljø som sikrer helse?

Kongeriket Norges Grunnlov

§ 112.

Enhver har rett til et miljø som sikrer helsen, og til en natur der produksjonsevne og mangfold bevares. Naturens ressurser skal disponeres ut fra en langsiktig og allsidig betraktning som ivaretar denne rett også for etter slekten.

Borgerne har rett til kunnskap om naturmiljøets tilstand og om virkningene av planlagte og iverksatte inngrep i naturen, slik at de kan ivareta den rett de har etter foregående ledd.

Statens myndigheter skal iverksette tiltak som gjennomfører disse grunnsetninger.

§112 - Opprinnelse?

- §112 - Hvor kommer det fra?
- Grunnlovens §110b (1992)
- Forarbeid
  - Menneskerettsutvalget
  - Kontroll- og konstitusjonskomiteen
  - Konklusjon - §110b for uforpliktende
- Grunnlovsendringens strenghet

§112 - Tolkning?

- Rettsvirkning:
  - Er det et direktiv til politikerne?
  - Er det en rettighet for den enkelte i dag - og for fremtidige generasjoner?
- Handleplikt?
- Resultatplikt?
- Praktisk betydning:
  - Helse?
  - Tiltak?

8112

Er det kun

symboopolitik?

Er vi beskyttet under loven mot støy?

- Mindre lowerk
  - Forskrift om begrensnning av støy i Oslo kommune
  - Forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr
- Lov om folkehelsearbeid
  - Forskrift om miljørettet helsevern
- Lov om planlegging og byggesaksbehandling
  - Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging
  - Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
  - Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T-1442/2016
- Lov om rettshøve mellom grannar
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall
  - Forskrift om begrensnning av forurensning

Rettslig beskyttelse mot støy

- Mange fagre ord
- Lovfestet rettighet?
  - Forskrift om tekniske krav til byggverk og NS 8175
  - Forurensingsforskriften = beskytter ikke helse vesentlig
  - Resultat: Vi skal leve et hermetisk liv med tapte leveår
- T-1442 = sveitserost
  - Mange unntak
  - Avvikssoner
  - Høye grenser
  - Ikke egnet for tog/fly
  - Hindrer ikke søvnforstyrrelse

Er helsen vår sikret?

- Anerkjente skader og kostnader
- Inadekvat støypolitikk:
  - Grenser for å beskytte helse
  - Måloppnåelse
  - Finansiering og bindende planer
  - Tiltak for å oppnå målene
- Helsekrise
- Fortetting - utbygging på utbyggernes premisser
  - Hele landet
  - I strid med ånden av eget vedtak
  - Ofre minst én generasjon

Hvem skal beskytte oss?

- Taushetsbelagt, handlingslammet og opakt byråkrati
- Selvsensurert media uten kritisk journalistikk
- Uvitende befolkning
- Feigt helsevesen?
- Vegvesenet - vår beste beskyttelse
- Bukken/havresekken
  - Sterke interesser
  - Århuskonvensjonen aldri helt gjennomført i norsk lov
  - Problematisk ifølge mange juseksperter; Lorentzen, Fauchald, Winge Sjøfjell m.fl.
  - Partipopulisme
  - Overholder ikke eget vedtak

Er søksmål siste utvei?

NEI

- Avslutter mulighetene
- Dårlig mediedekning
- Ingen class-action
- Kostnader/omkostninger
- Statens argumenter:
  - Ingen rettigheter for de private
  - Kun en retningslinje eller direktiv
  - Representantenes ord er endelig
  - Ta «hensyn» til miljø er nok
- Uberegnelig utfall pga. manglende presedens
- Rettens identitetskrise

Er søksmål siste utvei?

Ja for f...n!

- Redde de svakeste i samfunnet
- Vedtatt anerkjennelse av skadeomfanget
- Lite handling og lite beskyttelse
- Lovbinde terskelgrenser som sikrer helse
- Tiltakenes kost/nytte er latterlig
- Usannsynlig omkostningskrav
- Ingen omveltning av samfunn
- Vi vinner uansett

Hva søker vi?

- Tvinge frem handling
- Nye lovfestede terskelgrenser
- Lovfestet rettighet til helsefremmende miljø
- Forpliktende dom med krav på:
  - Rimelig fremdriftsplan med frister
  - Konkrete løsninger og tiltak
  - Budsjettforankring
- Miljøombudsman?

Hvor mange må dø...
før vi blir beskyttet?

